

Nr 43.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal, m. m.

Genom en den 9 maj 1947 dagtecknad proposition, nr 255, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet hållna protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal samt

2) lag om ändrad lydelse av 32 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, har i propositionen anfört:

»Vid sidan av den egentliga folkpensioneringen har alltsedan dennas införande genom tillkomsten av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring funnits anordnad en av staten genom pensionsstyrelsen bedriven, på frivilliga avgifter grundad pensionsförsäkring. De tidigaste föreskrifterna om denna verksamhet meddelades i 34 § nämnda lag. Sedan 1913 års lag avlösts av lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering, återfinnas lagbestämmelserna rörande den frivilliga försäkringen i 35 § sistnämnda lag. Närmare föreskrifter angående försäkringen ha meddelats i kungörelsen den 6 december 1935 (nr 599) angående anordnande av pensionsstyrelsens på frivilliga avgifter grundade försäkring. Lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering, vilken lag träder i kraft den 1 januari 1948 och ersätter 1935 års lag, innehåller icke några bestämmelser om frivillig försäkring. Sådana ha i stället upptagits i en särskild *lag den 29 juni 1946 (nr 433) om frivillig statlig pensionsförsäkring*, vilken likaledes träder i kraft den 1 januari 1948. Denna lags innehåll överensstämmer i sak med bestämmelserna i 35 § i 1935 års lag. Därjämte ha vissa övergångsbestämmelser meddelats, vilka bl. a. innebära att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla beträffande rätt till pension på grund av frivilliga avgifter, som erlagts enligt 1913 års lag eller 1935 års lag. Utbrytningen av lagreglerna för den frivilliga försäkringen till en särskild lag synes böra föranleda vissa formella ändringar i försäkringsavtalslagen och kommunalskattelagen. Jag anhåller nu att få upptaga dessa spörsmål till behandling.

Bihang till riksdagens protokoll 1947. 9 saml. 2 avd. Nr 43.

I. Fråga om ändring i lagen om försäkringsavtal.

Lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal äger enligt 1 § andra stycket icke tillämpning å avtal, som slutes i enlighet med föreskrifterna i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring. Ursprungligen avsåg denna bestämmelse den på frivilliga avgifter grundade försäkringen enligt sistnämnda lag. Jämlikt 47 § lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering skall vad i lag är föreskrivet med avseende å 1913 års lag efter utgången av år 1936 i stället gälla 1935 års lag. På grund härav har även den enligt sistnämnda lag anordnade frivilliga försäkringen varit undantagen från försäkringsavtalslagens tillämpning. Detsamma synes böra gälla beträffande försäkringen enligt 1946 års lag om frivillig statlig pensionsförsäkring. För detta ändamål erfordras emellertid en ändring i 1 § försäkringsavtalslagen, då någon övergångsbestämmelse av innebörd att vad som gäller om frivillig försäkring enligt 1935 års folkpensionslag skall gälla även försäkring enligt 1946 års lag om frivillig statlig pensionsförsäkring icke meddelats i samband med antagandet av sistnämnda lag. Denna ändring i 1 § försäkringsavtalslagen torde böra ske på så sätt att hänvisningen till 1913 års lag om allmän pensionsförsäkring utbytes mot en hänvisning till 1946 års lag om frivillig statlig pensionsförsäkring.

II. Fråga om ändring i 32 § 2 mom. kommunalskattelagen.

Beträffande pensionsförsäkring gälla i beskattningshänseende, utom då avgift för försäkringen erlagts på grund av tjänst, i princip olika regler beroende på om försäkringen tagits mot engångspremie eller ej. I förra fallet medgives ej avdrag för premien — bortsett från det till 200 kronor maximerade sammanlagda avdraget för vissa slag av försäkringspremier — och beskattas den utfallande livräntan blott med reducerat belopp. I senare fallet medgives däremot avdrag för hela premien, under det att hela den utfallande livräntan beskattas. Enligt pensionsstyrelsens frivilliga försäkring är varje avgift, försäkringstekniskt sett, att betrakta som en engångsavgift, för vilken pension utgår, oberoende av om ytterligare avgifter erläggas eller ej. I skattehänseende har denna försäkring emellertid likställts med försäkring, som tagits annorledes än mot engångspremie. Genom lag den 22 juni 1932 (nr 291) infördes nämligen i 32 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) såsom ett sista stycke ett stadgande, att allmänna pensionsförsäkringen ej anses innefatta försäkring mot engångspremie. Vid sin tillkomst åsyftade bestämmelsen den frivilliga försäkringen enligt 1913 års lag om allmän pensionsförsäkring. På grund av den förut omnämnda 47 § i 1935 års folkpensioneringslag gäller stadgandet numera även beträffande den frivilliga försäkringen enligt sistnämnda lag. Bestämmelsen medför å ena sidan att avgift till den frivilliga försäkringen i sin helhet får avdragas och å andra sidan att pension, som utgår på grund av sådan försäkring, till hela sitt belopp räknas såsom skatte-

pliktig intäkt. Då de nuvarande reglerna rörande beskattningen av den frivilliga försäkringen synas lämpliga, torde de böra gälla även beträffande försäkring, som meddelas enligt 1946 års lag om frivillig statlig pensionsförsäkring. Härför erfordras emellertid en ändring i 32 § 2 mom. sista stycket kommunalskattelagen. Under avsevärd tid framåt komma även att utbetalas pensionsbelopp på grund av frivillig försäkring enligt 1913 års lag eller 1935 års lag. Stadgandet i 32 § 2 mom. sista stycket kommunalskattelagen kan därför icke begränsas till frivillig försäkring enligt nya lagen utan torde böra avse pensionsstyrelsens frivilliga försäkring oberoende av enligt vilken lag avgiften erlagts.»

Lagrådet, vars utlåtande inhämtats över förslaget till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal, har lämnat förslaget utan erinran.

Den föreslagna ändringen i 32 § 2 mom. kommunalskattelagen synes icke ha erhållit en ur språklig synpunkt fullt tillfredsställande formulering. Utskottet föreslår utan ändring av innehållet en jämkning av den lydelse lagrummet erhållit i propositionen. I övrigt har utskottet icke något att erinra mot de genom propositionen framlagda lagförslagen.

Utskottet.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen måtte antaga följande genom förevarande proposition framlagda förslag till

Lag

angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal.

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 8 april 1927 om försäkringsavtal¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

1 §.

Denna lag — — — driver försäkringsrörelse.

Vad här stadgas äger icke tillämpning å återförsäkring eller försäkring, som meddelas av erkänd sjukkassa eller av erkänd arbetslöshetskassa, ej heller å avtal, som slutes i enlighet med föreskrifterna i lagen den 29 juni 1946 om frivillig statlig pensionsförsäkring eller i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete.

Å trafikförsäkring — — — särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1948.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1934: 266.

B. att riksdagen, med förklarande att riksdagen funnit viss ändring böra vidtagas i det genom förevarande proposition framlagda förslaget till lag om ändrad lydelse av 32 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), måtte för sin del antaga följande förslag till

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Lag

om ändrad lydelse av 32 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 32 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

32 §.

<p>2 mom. Har livränta — — — — — försäkringsavtalets ingående. Pensionsstyrelsens på frivilliga avgifter grundade försäkring anses ej innefatta försäkring mot engångspremie.</p>	<p>På frivilliga avgifter grundad försäkring hos pensionsstyrelsen anses ej innefatta försäkring mot engångspremie.</p>
---	---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1948.

Stockholm den 12 juni 1947.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Norman, Holmbäck, Linder*, Wistrand, Löfvander, Hage, Björkman och Sten;

från a n d r a kammaren: herrar Hellbacken, Ryberg, Hermansson*, Holm, fru Boman, herr Lundberg och fru Sandström*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1932:291.